

รายวิชาศิลปะ (นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง ละครร่าแบบโบราณ

ครูผู้สอน

ครูโชติกา

สมพงษ์

ครูจักรพันธ์

สุวรรณเกิด

เรื่อง

ละครร่ำแบบโบราณ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความเป็นมาและประเภทของละครรำแบบโบราณ
๒. ผู้เรียนสามารถอธิบายความเป็นมาและประเภทของละครรำแบบโบราณได้อย่างถูกต้อง

คำถามชวนคิด

นักเรียนเคยมีประสบการณ์ชมการแสดงละครรำ
แบบโบราณหรือไม่ หากเคยชม บอกเล่าถึง
ประสบการณ์ที่ได้ชม

ละครำแบบโบราณ

แบ่งออกเป็น
๓ ประเภท

ละครชาตรี

ละครนอก

ละครใน

ละครร่ำแบบโบราณ

๑. **ละครชาตรี** เป็นรูปแบบละครร่ำที่เก่าแก่ของไทยที่ได้รับความนิยมฟื้นฟูจนถึงทุกวันนี้ ละครชาตรีมีกำเนิดมาจากเรื่องมโนราห์ การแสดงโนราห์เป็นที่นิยมอยู่ทางภาคใต้ ส่วนละครชาตรีมีความนิยมทางภาคกลาง ซึ่งมักหาดูได้ในงานแก้บนแบบแผนการแสดงโนราชาตรีคล้ายคลึงกับละครของทางมลายูที่เรียกกันว่า “มะโย่ง” แต่ต่างกันในที่ภาษาและทำนองดนตรี

ละครร่ำแบบโบราณ

ละครชาตรี แต่เดิมผู้แสดงเป็นชายล้วนมีเพียง ๓ คนเท่านั้น ได้แก่ นายโรง ซึ่งแสดงเป็นตัวพระ อีก ๒ คน คือ ตัวนาง และตัวจำเວด ซึ่งแสดงตลก และเป็นตัวเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เช่น ฤๅษี พราวน สัตว์ เดิมนิยมแสดงเพียงไม่กี่เรื่อง เช่น เรื่องมโนราห์ นายโรงจะแสดงเป็นตัวพระสุธน ตัวนางเป็นมโนราห์ และตัวจำเວดเป็นพราวน

ละครำแบบโบราณ

และอีกเรื่องหนึ่งที่นิยมแสดงไม่แพ้กัน คือ เรื่อง พระรถเสน
นายโรงเป็นตัวพระรถ ตัวนางเป็น เมรี และตัวจำเริญเป็น
ม้าพระรถเสน

ละครร่ำแบบโบราณ

๒. ละครนอก มีการดำเนินท้องเรื่องที่รวดเร็ว กระชับ สนุก การแสดงมีชีวิตชีวา ส่วนมากใช้ผู้ชายแสดง และมีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เข้าใจว่าละครนอกมีวิวัฒนาการมาจากละครชาตรี เพราะมุ่งที่จะให้คนดูเกิดความขบขัน ผู้แสดงละครนอกแต่เดิมมีผู้แสดงอยู่เพียง ๒-๓ คน เช่นเดียวกับละครชาตรี

ละครร่ำแบบโบราณ

ละครนอกไม่คำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวกับยศศักดิ์และฐานะของตัวละครแต่อย่างใด ตัวละครที่เป็นท้าวพระยามหากษัตริย์ก็สามารถโต้ตอบตลกกับเสนาอำมาตย์หรือไพร่พลได้ ละครนอกที่นิยมเล่นได้แก่เรื่อง สังข์ทอง ไกรทอง สุวรรณหงส์ พระอภัยมณี เป็นต้น

ละครำแบบโบราณ

๓. ละครใน จากรูปแบบของละครนอกที่ได้รับการพัฒนา
ขึ้นมาเป็นตัวละครในวัง ผู้แสดงหญิงล้วน แบบอย่างละครในนี้
ได้สงวนไว้เฉพาะในวังหลวงเท่านั้น เพราะว่าผู้ชายนั้นจะถูกห้าม
ให้เข้าไปในพระราชฐานชั้นใน บริเวณตำหนักของพระมหากษัตริย์
ซึ่งจะประกอบไปด้วยคนตรีที่มีเสียงไพเราะอ่อนหวาน

ละครร่ำแบบโบราณ

ใช้บทร้อยกรองได้อย่างวิจิตรบรรจง ทั้งดนตรีที่นำมาผสมผสานอย่างไพเราะ รวมทั้งจะมีท่าทางสง่างาม ไม่มีการสอดแทรกหยาบโลนหรือตลก และอนุรักษ์วัฒนธรรมและคุณลักษณะที่เป็นประเพณีสืบทอดกันมา เรื่องที่ใช้แสดงละครในนั้นมีอยู่ ๔ เรื่อง ได้แก่ รามเกียรติ์ อุณรุท อิเหนา และดาหลัง

ละครร่ำแบบโบราณ

การแสดงละครใน มุ่งที่ความประณีตสวยงามเป็นหลัก ทั้งศิลปะการรำที่มีลีลาท่าทางงดงาม นุ่มนวล เครื่องแต่งกาย สวยประณีต ดนตรีและเพลงที่ไพเราะ ผู้ชมละครในไม่มุ่ง ความสนุกสนานตื่นเต้นเหมือนดูละครนอก แต่จะมุ่งดูศิลปะ การร่ายรำ ลีลาท่าทางที่ประณีตงดงามและเพลงที่ไพเราะ มากกว่าละครในที่นิยมกันมากที่สุด คือ อิเหนา

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

การแสดงละครใน เรื่องอิเหนา ตอนสังคามาระตาแต่งถ้า

เผยแพร่โดย : Refuse kamikaze

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=๙๒W๖i๔LOB๕I>

ใบงาน

เรื่อง ละครรำแบบโบราณ

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มในห้องจำนวนกลุ่มละเท่า ๆ กัน และรับกระดาษแข็งขนาด A๔ จากครู
๒. ให้นักเรียนส่งตัวแทนมาจับฉลากประเภทของละครรำแบบโบราณ

ใบงาน

เรื่อง ละครร่ำแบบโบราณ

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุป ประเภทและลักษณะของละครร่ำแบบโบราณที่ตัวแทนจับฉลากได้ และแบ่งหน้าที่เพื่อจัดทำป้ายความรู้เกี่ยวกับประเภทของละครร่ำแบบโบราณที่กลุ่มได้รับ

สรุป ละครำแบบโบราณ

แบ่งออกเป็น
๓ ประเภท

ละครชาตรี

ละครนอก

ละครใน

บทเรียนครั้งต่อไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ละคร
เรื่อง ละครรำแบบปรับปรุง

